

tickets € 10/9 (-16, +65, Opendoek)
Info & reservatie: lustnaarkunst.be

Regie: Jaak Lema
Cultureel Centrum Lokeren (Torenzaal)
15-16-17 april om 20u15

DE GOLF

"Het was net of ze 'gedisciplineerd' wilden worden."

Beste leerkrachten,

Via deze map wil toneelgezelschap 'Lust naar Kunst' jou en jouw leerlingen graag uitnodigen voor haar nieuwste voorstelling '**DE GOLF**'. Deze theaterversie is een bewerking van Jaak Lema naar Die Welle van Dennis Gansel.

'DE GOLF' is geïnspireerd op het sociaalpsychologisch experiment, De Derde Golf, dat werd uitgevoerd in 1967 in een Amerikaanse middelbare school. Het verhaal observeert een leerkracht in zijn dagelijkse omgeving en gunt ons een blik op de dilemma's waarmee hij worstelt. Het toneelstuk focust op de relatie tussen een populaire leerkracht en zijn leerlingen, toont hoe snel die verhouding kan omslaan en wijst op de grote pedagogische verantwoordelijkheid van de leraar.

'DE GOLF' wordt gespeeld op **vrijdag 15, zaterdag 16 en zondag 17 april** telkens om **20.15 uur** in de **Torenzaal in Lokeren**.

'DE GOLF' wordt gebracht door 'Lust naar Kunst'. Deze Lokerse toneelvereniging is ontstaan in 1874. De rijke geschiedenis van het amateurgezelschap -en gezelschap van liefhebbers- heeft prachtige producties voortgebracht die meer dan eens in de prijzen zijn gevallen. Het voorbije theaterseizoen won de vereniging zelfs het prestigieuze landjuweel met de voorstelling 'De Koning Sterft' van Fabio Van Hoorebeke.

25 jaar geleden stond onze jeugd al op de planken met dit verhaal, maar ook nu is het thema brandend actueel. Denk maar aan de vluchtelingencrisis en het dictatorschap in Noord-Korea. Met 'DE GOLF' brengen we nu opnieuw een kwaliteitsvolle en innemende productie.

Graag willen wij u de kans bieden deze voorstelling mee te maken. Met een korting voor een groep groter dan 10 personen, bieden wij u een prijs van **€7 per leerling**. Anderhalf uur geniet u van een multimediaal toneelstuk over hoe snel mensen in een patroon lopen en zich laten overtuigen van een gedachtengoed waarvan ze initieel wisten dat het fout is. Dankzij het bittere verhaal, de scherp geschreven tekst en het gebruik van beeld- en geluidsfragmenten is dit een productie die een perfecte illustratie biedt rond fascisme, radicaliseren en dictatorschap.

'DE GOLF' stelt ons mensbeeld op de proef en toont meteen ook aan dat men democratie moet blijven verdedigen. Veel stof tot nadenken dus, met duizelingwekkend actuele raakpunten.

In deze map vind je een zeer beknopte beschrijving van de personages van 'DE GOLF' en een aantal tekst- en beeldfragmenten die kunnen gebruikt worden bij een eventuele klassikale voorbereiding.

Als je nog vragen hebt of je tickets wil reserveren, kan je ons bereiken via reservaties@telenet.be. Op eenvoudig verzoek is het ook mogelijk een voor- of nabespreking te organiseren met de regisseur en de spelers van het stuk.

Wij hopen van harte jou en je leerlingen te verwelkomen op een van onze voorstellingen.

Het bestuur van Lust Naar Kunst

De personages

Frank De Belder	<p>Frank is het prototype van de jonge, vlotte leraar. Door de leerlingen is hij graag gezien. Bij zijn collega's valt hij minder in de smaak, maar daar maalt hij niet om.</p> <p>Hij lanceert een gewaagd experiment waar zijn leerlingen zich verrassend fanatiek door laten meeslepen. Hij speelt zijn autoritaire rol zo overtuigend dat hij de zaken niet langer onder controle kan houden. Of is dat zijn keuze?</p>
Chris De Belder	<p>Chris is de partner van Frank, eveneens een progressieve leerkracht, maar nuchterder en gematigder dan haar man. Ze lijken een prettige relatie te hebben. Zij is de eerste die het gevaar van het experiment inziet, maar kan hem niet tot rede brengen. Haar ergernis groeit en er vallen harde woorden. Wanneer ze hem niet kan overtuigen, keert ze zich van hem af.</p>
William Cornelis	<p>William was altijd een buitenstaander, ondergewaardeerd door zijn klasgenoten. Hij voelt zich vanaf het eerste moment aangesproken door DE GOLF, gaat er helemaal in op en klampt er zich wanhopig aan vast. Dit is zijn grote kans om opgenomen te worden in de groep en zich belangrijk te voelen. Hij aanvaardt klakkeloos De Belders gezag en dringt zich bij hem op als rechterhand.</p>
Marie Sanders	<p>Marie heeft alles: ze is intelligent, knap en populair. Bovendien is de mooiste jongen van de school haar vriendje. Ze is kritisch en heeft een groot zelfbewustzijn. Zij voelt de speciale energie die DE GOLF teweegbrengt en is de eerste die zich ertegen verzet. Aanvankelijk aarzelend, later vastberaden. Voor de eerste keer ervaart dit populaire meisje wat het is om een outsider te zijn. Wanneer ze weigert het uniform te dragen, wordt ze door de groep verstoten en gebrandmerkt. Ze probeert Peter de ogen te openen maar als dat niet lukt, distantieert ze zich van hem.</p>
Peter	<p>Voor Peter loopt alles gesmeerd: hij is een ster in het basketbalteam en heeft een populair liefje. Hij laat zich meeslepen door de groepsroes en zet daarvoor zelfs zijn relatie met Marie op het spel.</p> <p>Peter wordt door de groep verantwoordelijk gesteld voor het gedrag van zijn lief en komt na een – letterlijk – slaande ruzie met haar tot inzicht. Hij vraagt De Belder om het spel te stoppen. DE GOLF heeft hem veranderd in iemand die hij niet worden wil. Plots heeft hij de kracht gevonden om zich te verzetten tegen de massa. Van een meeloper verandert hij in een opstandeling.</p>

De Spelers

'DE GOLF' wordt gespeeld door Amélie Buysse, Estelle Mertens, Gian De Schijver, Gilles Heylesonne, Josefine Vanhille, Laura Van de Velde, Liesel Borgonjon, Louisa Azdad, Nicolas Van Beersel, Nona Buysse, Ranya Demiddeleer, Sibel De Waele, Sven De Puyssseleyr, Vic Walgraeve, Wout Puimège en Yana Poppe.

'DE GOLF' wordt geregisseerd door Jaak Lema.

Jaak Lema studeerde in 2013 af aan 'Theateracademie Maastricht' als theaterdocent/regisseur. Hij kreeg er les van onder meer Jo Roets, Piet Arfeuille en Johan Knuts.

Na verschillende acteeropdrachten, onder meer bij Deezillusie vzw (Doodgepest), De Stokerij (Eurydike) en het KIP (U Dikke Ma, King of Real Estate), ging hij aan de slag bij Studio100 als kinderregisseur bij '14-18', spelcoach bij de voorstelling 'Ketnet Musical Kadanza' en als regieassistent van Tijn Dauwe bij 'Wickie De Viking' en 'Ketnet Musical Kadanza Together'.

In het najaar neemt hij de taak als regieassistent van Frank Van Laecke op zich bij 'Judas Theaterproducties'.

Als theaterdocent is hij onder meer aan de slag bij Wisper, VIVES Hogeschool en Kunstacademie Ter Beuken.

Ondertussen vervolledigt Jaak een master-opleiding 'Artistic Research' aan de Universiteit van Maastricht waarbinnen hij het groteske theater van Erik De Volder bestudeert. Binnen deze opleiding zal hij zijn eindregie onder begeleiding van Yahya Terryn en Ellen Stijnen (het KIP) vervolmaken.

Naast het professionele werk, regisseerde Jaak verschillende amateurgezelschappen waaronder Rederijkerskamer De Loofblomme (Les Liaisons Dangereuses, Goud,...), Hand in Hand (Oedipus),...

Korte inhoud

Als je er nooit hebt bij gehoord en opeens de leider van een groep kan worden? Als je al je hele leven in de schaduw van je beste vriendin doorbrengt en opeens zelf de ster kan worden? Als je geen goede punten scoort, maar opeens te horen krijgt dat je goed bezig bent?

Welke offers wil je daarvoor brengen? Hoe ver durf je gaan?

Het begint allemaal bij een eenvoudige les over de Tweede Wereldoorlog, maar het mondt uit in iets akeligs, duister, iets waar niemand nog vat op heeft.

In dit waargebeurde verhaal zien we hoe een klas zich volledig laat meeslepen in wat aanvankelijk een onschuldig experiment moest zijn.

“If everybody is thinking alike, somebody isn't thinking.”

- General George S. Patton

Fragmenten uit DE GOLF

FRANK: Discipline!
Dat ontbreekt soms bij jullie...
Discipline...macht...Macht door discipline!

FILIP: Zucht...dat belooft!

BEN: Bangelijk spannend!

FRANK: Geduld, Van Emmelo en Verwee...nog niet oordelen. Het kan spannend worden... Macht betekent...succes!
Wie van jullie wenst zich geen succes en macht toe?

EMMY: "Er waart een Golfspook door onze school...". "De gewone, soms erg leuke, maar steeds vriendelijke omgang tussen de leerlingen heeft plaats geruimd voor een bitsige, door reglementen bepaalde relatie..." "Wat in aanvang een spel leek, is voor velen bittere ernst geworden" "Er heerst haat en nijd, de school is verdeeld in twee kampen. Zij die voor De Golf zijn terroriseren de tegenstanders. Niet iedereen kan hier tegenop, sommigen werden ook onder dwang lid van De Golf..."
Marie...zijt gij gek geworden? Dat zijn leugens!
Wat zijt ge van plan met dat artikel?

MARIE: In de schoolkrant plaatsen...

EMMY: Gij zijt zot! Dat doet ge niet! Ge moogt zo'n dingen niet beweren, want het is niet waar!

CHRIS: Ik vraag je als 'echtgenote' om ermee te stoppen.

FRANK: Nog niet...nu nog niet. Als ik nu stop dan is alles voor niets geweest.

CHRIS: Awel, dan hebben ze maar niets geleerd.

FRANK: Het is een proces Chris. Je moet me vertrouwen.

CHRIS: Ik heb genoeg geduld gehad...genoeg vertrouwen...ik weet niet of ik zo verder kan gaan...

FRANK: Awel...bedankt dan! Ik doe het wel alleen. Ik heb u hiervoor niet nodig. Dit is pure tijdsverlies.

CHRIS: Gij geniet hier van. Ge vindt het zalig dat ze naar u pijpen dansen. Meneer de leider!

WILLY: Ik wil uw lijfwacht zijn, meneer De Belder!

FRANK: Mijn wat?

WILLY: Uw lijfwacht, meneer...Bodyguard. Ik wil niet dat u iets overkomt.

FRANK: Willy...euh...ik geloof dat ik best voor mezelf kan zorgen hoor.

WILLY: Meneer De Belder, u bent onze leider. U hebt een lijfwacht nodig.

FRANK: Willy, ik weet echt niet of...

WILLY: Meneer De Belder...voor het eerst heb ik het gevoel dat ik erbij hoor in deze school...niemand pest mij nog. Iedereen kijkt op naar mij...Er mag u niets overkomen, want dat zou het einde zijn van De Golf.

DOELSTELLINGEN

- a. De leerlingen begrijpen methoden waardoor mensen meegesleurd worden door een groep (groepsdruk/ peer pressure).
- b. De leerlingen krijgen inzicht in de kracht - zowel negatief als positief - van een groep, en de kracht van een leider ten opzichte van een individu.
- c. De leerlingen reflecteren over zichzelf en leren om kritisch om te gaan met groepen in hun eigen samenleving.
- d. De leerlingen krijgen inzicht in een aantal bouwstenen van de dictatuur zoals propaganda, indoctrinatie en manipulatie.

INLEIDING EN VOORBESPREKING

Als inleiding kunt u starten met een opdracht rond groepen. De leerlingen ontwerpen hun eigen 'unieke' groep en bedenken manieren om leden te werven. Op die manier kunt u polsen in hoeverre de leerlingen opgaan in hun zelfbedachte groep en hoe zij zichzelf zien binnen die groep. Bovendien kunt u met deze oefening even terugkoppelen naar begrippen zoals conformisme en propaganda.

Opdracht:

Beeld je in: Je richt een eigen groep op.

- Bedenk een naam voor je groep
- Je groep is uniek. Denk na over een eigen 'stijl' (bv. kleding stijl, accessoires) en eigen ideeën, opvattingen, waarden en normen die jullie belangrijk vinden.
- Je wil het ledenaantal in je groep vergroten. Welke manieren zou je kunnen gebruiken om andere leerlingen op school te overtuigen om deel uit te maken van jouw groep?

Na de voorstelling

Bespreking in de klas

Noteer en bespreek je bevindingen:

- De voorstelling maakte mij ...
- Beklijvende momenten vond ik
- Dit is me bijgebleven wat vorm betreft (acteerprestaties, enscenering, belichting,...)
- Vragen die ik me nu stel zijn

Uitgebreide bespreking

Voor leerkrachten levensbeschouwelijke vakken

Discussievragen

- Waarom was het voor veel leerlingen aantrekkelijk om deel uit te maken van de Golf?
- Waarom was De Golf voor Wiliam aantrekkelijk?
- Welke kritiek had Marie op De Golf en wat voor gevolgen had dat voor haar?
- Als jij in die klas had gezeten, had je meegedaan?
- Is het hele experiment een goed idee?
- Wanneer wordt een gemeenschap gevaarlijk?
- Op welk moment gaat De Belder te ver en had hij moeten ingrijpen?
- Is een schooluniform een bedreiging voor je persoonlijkheid?
- Vallen jongens makkelijker voor een autocratisch regime dan meisjes?
- Hebben jongeren vandaag nog idealen / een engagement waarvoor ze willen vechten?
- Zou een dictatuur vandaag in ons land nog mogelijk zijn?

Stellingen

- Als je niet doet wat anderen ook doen, wordt dat vaak als negatief ervaren.
- Radicale groeperingen bestaan grotendeels uit mensen die zich uitgesloten of eenzaam voelen.
- Wanneer je samen met anderen bent, voel je jezelf beter of sterker dan normaal.
- Radicale groeperingen hebben een grotere aantrekkingskracht op mensen uit een kansarme omgeving.
- Je verlegt sneller je grenzen onder druk van anderen dan uit jezelf.
- Radicale groeperingen hebben een grotere aantrekkingskracht op mensen met een beperktere opleiding of kennis.

Voor leerkrachten geschiedenis;

Inhoudelijk

Vertrek vanuit de inhoudelijke onderwerpen:

- de geschiedenislessen over de tweede wereldoorlog, c.q. het dictatoriale regime van Hitler / de nazi's
- de ervaring van het would-be dictatoriale regime van leraar De Belder / De Golfers
- de huidige berichtgeving i.v.m. radicalisering, de IS, experimenten in scholen, ...

Trek een parallel tussen WO II en De Golf voor volgende aspecten:

- de hachelijke werkelijkheid waarin (sommige) mensen leven
- de frustraties die ze vanuit die hachelijke situatie van werkloosheid, armoede, uitsluiting opbouwen
- de handigheid van leiders in de aanbreng van eenvoudige oplossingen':
 - een zondebok zoeken en vinden
 - een functie in het apparaat stimuleren en waarderen
 - de psychologische impact van de groep stimuleren en uitbuiten
 - het effect van een sterk geordende maatschappij opkloppen
 - de impact van de visuele aanwezigheid van een hechte groep versterken
 - het vertrouwen van kleine lieden misbruiken
 - de schaamte en ontkenning nadat de zwarte zijde algemeen bekend is geraakt, minimaliseren

Vormelijk

Ga daarna na hoe de regisseur dat heeft vormgegeven door:

- de keuze Van de cast
- het spel van de acteurs (manier van gaan en staan, stemgebruik, (panto)mimiek, ...)
- de kleding van de acteurs
- de rekwisieten
- het decor
- de belichting

Meer info

https://nl.wikipedia.org/wiki/Die_Welle

http://www.moov.be/content_images/B_3207_NL/die%20welle.pdf

<http://www.lustnaarkunst.be/>

<http://www.kuleuven.be/thomas/page/die-welle/>

<http://www.thewavehome.com/index.htm>

Gelijkaardige experimenten:

- Stanford prison experiment: macht en groepsdruk: <http://www.prisonexp.org/>
- Milgram experiment: extreme gehoorzaamheid:
https://nl.wikipedia.org/wiki/Experiment_van_Milgram